

Зінаїда КОЗЮК, редактор юридичного напрямку



## ЗНАЧНІ ПРАВОЧИННИ: ТОВ СТАЛО ЛЕГШЕ ДИХАТИ

**Для кого ця стаття:** для директора, бухгалтера та юриста товариства з обмеженою або додатковою відповідальністю (далі – ТОВ, ТДВ).

**Із цієї статті ви дізнаєтеся:** що змінилось у порядку отримання згоди на укладення значного правочину, як автоматично погодити усі значні правочини та викласти цю умову в статуті.

За цією темою див. також «БАЛАНС-АГРО», 2018, № 40, с. 3.

### Що таке значний правочин

Із набуттям чинності з 17.06.18 р. Закону від 06.02.18 р. № 2275-VIII «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» (далі – Закон № 2275) з'явився термін «значний правочин». Розуміти його суть необхідно кожному директору, бухгалтеру та юристу ТОВ і ТДВ.

У Законі № 2275 ідеться про те, що статутом може передбачатись особливий порядок отримання згоди на вчинення директором певних правочинів залежно від вартості їх предмета або інших критеріїв. Такі правочини є значними.

За загальним правилом рішення про надання згоди на вчинення значного правочину приймається **загальними зборами учасників**. Тобто обійтися без прийнятого на загальних зборах дозволу на укладення договору, предмет якого (вартість майна, робіт чи послуг) перевищував 50 % вартості чистих активів ТОВ станом на кінець попереднього кварталу, не вдавалося (ч. 2 ст. 44 Закону № 2275). У цьому і була проблема. ТОВ і ТДВ на кожен значний правочин доводилось скликати загальні збори учасників та оформлювати згоду на його укладення у формі протоколу.

Усе змінилось з 02.11.19 р., коли до ч. 2 ст. 44 Закону № 2275 внесли зміни до розрахунку вартості чистих активів та порядку надання згоди на укладення значного правочину. Розглянемо, що саме змінилось.

### Визначаємо по-новому значний правочин

Якщо **раніше** на вчинення значного правочину, визначеного ч. 2 ст. 44 Закону № 2275, необхідно було отримати згоду **виключно** шляхом проведення загальних зборів учасників, то тепер усе не так категорично.


Починаючи з **02.11.19 р.** рішення про надання згоди на вчинення значного правочину, предмет якого (вартість майна, робіт чи послуг) перевищує **50 % вартості чистих активів ТОВ відповідно до останньої затвердженої фінзвітності**, приймається виключно загальними зборами учасників, **якщо інше не передбачено статутом**.

Тобто, **по-перше**, тепер значний правочин визначається виходячи з вартості чистих активів не на кінець попереднього кварталу, а виходячи з останньої затвердженої фінзвітності. Це набагато спрощує ситуацію, адже, наприклад, у певний квартал чисті активи ТОВ можуть мати від'ємне значення. Коли ж у розрахунок береться рік, то вірогідність від'ємного значення зменшується у рази.

**По-друге**, тепер ця норма не є імперативною, а може бути змінена учасниками ТОВ на загальних зборах. **Дозволяється передбачити інший порядок** надання згоди на укладення значного правочину, який потрібно закріпити в статуті.

Таким чином, ліпше передбачити в статуті схвалення усіх значних правочинів, які укладаються на користь ТОВ чи ТДВ, без прийняття щодо кожного з них окремого рішення загальних зборів. Тоді директору стане легше укласти угоди з контрагентами, а останнім не доведеться щоразу перевіряти повноваження директора та на кожен правочин вимагати рішення загальних зборів.

**Зверніть увагу!** Окрім вищенаведеного є й інші значні правочини залежно від вартості предмета й інших критеріїв. Правила їх віднесення до значних устанавлюються статутом ТОВ.

 **Як перевірити, чи має право директор контрагента підписувати договір, який, скоріш за все, є значним?**

Для цього слід ознайомитись із статутом контрагента, у якому прописано порядок та повноваження директора на здійснення значних правочинів. Існує два варіанти:

**Варіант 1.** У статуті прямо прописано право директора укласти значні правочини від імені ТОВ,

необхідності отримувати окреме рішення загальних зборів учасників немає.

**Варіант 2.** У статуті прямо не зазначено про схвалення ТОВ на підставі статуту усіх значних правочинів. Тоді, керуючись нормою ч. 2 ст. 44 Закону № 2275, варто отримати від контрагента останню затверджену рішенням загальних зборів учасників фінзвітність та порівняти вартість правочину з 50 % вартості чистих активів. Якщо предмет правочину не переходить вказану межу, то спокійно укладайте договір. Якщо перевищує, на здійснення правочину необхідно отримати згоду загальних зборів учасників.

### Умова про автоматичне погодження у статуті

Отже, у статуті ТОВ чи ТДВ дозволено одразу прописати порядок отримання згоди на укладення усіх значних правочинів. Цю умову можна викласти так, як забажаєте, або скористатися варіантом, запропонованим у Модельному статуті ТОВ, затвердженому постановою КМУ від 27.03.19 р. № 367. Наведемо наш варіант такої умови (див. **зразок**).

#### ЗРАЗОК

<...>

Правочин, за яким вартість майна, робіт чи послуг, що є його предметом, перевищує 50 % вартості чистих активів ТОВ відповідно до останньої затвердженої фінзвітності, якщо при цьому він не відповідає будь-якому іншому визначеному статутом критерію значного правочину, уважається схваленим ТОВ та не потребує прийняття окремого рішення загальних зборів учасників про надання згоди на його вчинення.

<...>

### ВИСНОВКИ



Із 02.11.19 р. рішення про надання згоди на вчинення значного правочину, предмет якого (вартість майна, робіт чи послуг) перевищує 50 % вартості чистих активів ТОВ відповідно до останньої затвердженої фінзвітності, приймаються виключно загальними зборами учасників, якщо інше не передбачено статутом. Тож тепер у статуті можна передбачити автоматичне погодження усіх значних правочинів, і тоді не доведеться для кожного з них скликати загальні збори та оформлювати відповідний протокол.

Рекомендуємо внести зміни до статуту та передбачити схвалення усіх значних правочинів, які укладаються директором в інтересах ТОВ чи ТДВ. До того ж тепер значний правочин визнається виходячи з вартості чистих активів не на кінець попереднього кварталу, а на підставі останньої затвердженої фінзвітності. У разі внесення змін статут викладається у новій редакції та підлягає реєстрації в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.